

gjør stor Uret mod Statskolen — Navnet forbeholder jeg mig til siden — idet han nemlig siger: I Friskolerne staaer det frit, der kunne de gjøre, hvad de ville, de kunne lære lige saa meget og lige saa lidt Religion, som de ville, men i Statskolerne maa de ikke lære et Mum Religion. Evillen Dighed er der deri? Nei, Lærerne maa have Lov til, hvis de kunne vinde Børnenes Hjertes, at tale med dem om Troen, — ikke tvungent, Alt hvad jeg taler om, er Frihed, man maa for mig lade det være lige saa meget, som man vil. Men nu skulle vi høre. I disse velsignede bureaukratiske Tider, vi have giennemgaaet, er der ogsaa gjort en særlig Opfindelse hos os, og den, der gjorde denne Opfindelse i denne Sal i 1851 ved den saakaldte Dissenterlov — atter et fremmed Ord — var en foregaaende Kirke- og Undervisningsminister, som sagde, at disse Dissenterbørn, med Hensyn til hvilke man havde Lovt om, at de rigtig bleve lavede til efter Statens Mønster, skulde møde en Gang for at vise, at de havde Kundskab om de almindelige religiøse og moralske Begreber. Lader os nu lægge Mærke til, hvad der ligger i 4. saadanne Ord. Udtrykket „almindelig“ gjælder lige saa godt for Buddhaister, Tyrker og Mormoner som for andre, og saa vil man lukke Mormonerne ude fra at holde Møder! Det ligger i vor danske Lovgivning, at de almindelige religiøse Begreber naturligvis ere de, som vore gode Forfædre havde, Afatroen, om De vil, med Thor, der er ikke det Mindste i Veien derfor. Nu komme vi til Ordene „moraliske“ og „religiøse“, og saa kommer der et rigtigt doktrinært Udtryk „Begreber“, det er dette, som Børnene skulle lære! Begreber, ja det er dette, som vi Borne have den største Umage med at fatte, og det er disse moralske og religiøse Begreber, som disse 7 Mars Unger skulle have. Hvis man havde tænkt rigtig over, hvad dette er for en mageløs Mundfuld, vilde det være kosteligt. Naar jeg var Kirke- og Undervisningsminister, saa vilde jeg virkelig indstille en almindelig — ja, nu kommer der igen et slemmt Ord — Konkurrence, — et Kapløb kaldes det jo ellers — om at udarbejde en Lærebog om „de almindelige moralske og religiøse Begreber“. Jeg vilde længes mageløst efter at se, hvorledes den vilde blive. Men det staaer i vor Lovgivning! For at give Dem et lille Indblik i denne Herlighed skal jeg give Dem en personlig Erfaring, og den kan staa fast. Det ærede Medlem for Thisted Amts 4de Valgfreds (Schjorring), hvis Foredrag glædede mig meget, sagde: Er det dog ikke forargeligt, — ja nu komme vi igjen til et af disse velsignede Ord — at man katekiserer, — det er en udmærket Ting at katekisere — at man katekiserer med saadanne Børn om Daab og Nadver? Nu skal jeg give Dem en virkelig Begivenhed. Dette Katekisationsvesen er saa indgroet, at de Geistlige for at faae Lov til at søge et Kald maa aflægge en Prøve i Katekisation.

Denne Prøve fordrer en vis Høitidelighed og Omstændelighed. Der skal et Par Præster og en Biskop til, saa stor en Scenesættelse kan ikke gaa for et enkelt Menneske. Der var nu der Gang, jeg var theologisk Kandidat, en Ven af mig, som vilde have Embede, og saa sagde han til mig: Du kunde gjerne gaa med mig, for at hjælpe mig med at aflægge denne Prøve; jeg kan ellers ikke rigtig komme afsted dermed. Ja, det skal jeg gjerne tjene Dig til, svarer jeg, og gaar altsaa derop. Saa faar jeg en Opgave, hvorom selv de, der ere inde i Sagen, sige, at det er et stærkt Stykke. I 10. Minuter skulde jeg katekisere med disse Børn, der levedes os paa Kad. fra en af Skolerne i Kjøbenhavn, om Daab og Konfirmation. Ja, det er virkelig sandt. Jeg anede nu intet Ondt, det forstikker jeg Dem; men mit første Spørgsmaal til disse Børn — jeg maatte jo sætte mig paa deres Standpunkt — var: Hvad er det vigtigste, deres Daaben eller Konfirmationen? Veed De, hvad de svarede mig?

Formanden: Det ærede Medlem vil vistnok erkjende, at han henter sine Argumenter noget fjænt borte, og at han vil kunne holde sig noget nærmere til Sagen.

Bale: Turde jeg ikke være saa fri at bede Formanden, at maatte sige, et Ord til, blot et eneste Ord? Saa svarede de Alle som En: Konfirmationen, og dermed laa det Hele. Det var nu blot en Oplysning med Hensyn til, hvad det ærede Medlem for Thisted Amts 4de Valgfreds sagde. Nu vil jeg tillade mig, at udføre dette nærmere! Der staaer i dette Forslag: Vi beholde Proovsten og Præsteren for at paase, at der i disse Skoler læres Religion, og de andre 8 Mænd bruge vi til den øvrige Undervisning. Lader os nu tage et Tilfælde. Der er en Lærer — jeg haaber, at Formanden indrømmer mig, at nu er jeg inde paa Sagen — der er en Lærer, som har en vis Lovt om, at Fortællingen om Verdens Skabelse i 6 Dage stemmer ganske med Naturvidenskabens nuværende Standpunkt. I Naturlæretimen, — hvis vi faae en saadan, thi derom staaer der jo Intet i Forslaget, — kommer en af de 8 og siger: Dette er ganske udmærket; men saa kommer Præsten i Religionstimen, og han vil høre Noget om de 6 Dage. Nu veed jeg ikke, hvorledes det skal gaa med disse to forskellige Opfattelser. Enten maa Læreren have to Tunger i een Mund, eller ogsaa maa han lære Børnene: Et i Religionstimen og Et i Naturhistorietimen og have En til at paase, at det er rigtigt, hvad han lærer dem i Naturhistorietimen, og en Anden til at paase, at det er rigtigt, hvad han lærer dem i Religionstimen. Er dette ikke en magesløs Ordning? Men det forekommer mig at ville lede til en saadan Loetingshed, at jeg aldrig kan tænke mig, at der kan komme noget Godt ud deraf. Nu vil jeg tillade mig at